

תרחיש- סימולציה

תרחיש הפתיחה

הזמן : ינואר 2021

תמונת מצב שחקנים בסימולציה :

נשיא ארה"ב דונלד טראמפ נבחר לכהונה שניה.

בישראל יש ממשלת אחדות לאומית יציבה של הליכוד וכחול לבן כולל ישראל ביתנו וחרדים.

הרשות הפלסטינית בהנהגת אבו מאזן

חמאס בהנהגת איסמאיל הנייה (מדיני) ויחיא סינואר (צבאי) סאלח ערורי (חו"ל)

רוסיה בהנהגת הנשיא פוטין

מצרים בהנהגת מחמוד א-סיסי

ירדן בהנהגת המלך עבדללה

אנו מצויים ב-1 בינואר 2021, שנה לאחר הצגת "תוכנית המאה", שנה שבמהלכה למדו הצדדים את מהות התוכנית ולא בוצעה התקדמות משמעותית בגלל הבחירות בישראל והסתייגויות רבות של הרשות הפלסטינית, וכן בגלל הבחירות בארה"ב שהתקיימו בנובמבר 2020. בחודש ינואר 2021 נשא נשיא ארה"ב נאום חגיגי על מדשאת הבית הלבן ובו התניע שוב את "תוכנית המאה".

" היום אני שמח להודיע, כפי שהבטחתי במהלך הכהונה הראשונה שלי ובמהלך מערכת הבחירות בה נבחרתי שוב לנשיא, ארצות הברית בהובלה אישית שלי מניחה לפתחן של מדינת ישראל והפלסטינים **מתווה מעודכן** לפתרון הסכסוך. שנים רבות העולם כולו ממתין לפתרון שיסיים את הסכסוך. אני אישית והצוות שלי בהובלת ג'ארד קושנר עשינו "לילות כימים" בפגישות אין קץ עם מנהיגים משני הצדדים ומנהיגי שאר המדינות באזור ובכלל זה מנהיגי אירופה השונים, תודה מיוחדת מגיעה לנשיא ולדימיר פוטין שנתן גם הוא את ברכתו למתווה.

לאורך כל הקדנציה הראשונה שלי היו עליות ומורדות במהלך השיחות, לא אחת היו גם סבבי אלימות בין שני הצדדים ומערכות בחירות בישראל גרמו לעיכוב בהנחת המתווה. משניצחתי במערכת הבחירות בארצות הברית והוקמה ממשלה בישראל, אני אומר לכל הצדדים: לא עוד גרירות רגלים ותרגילים מסוגים שונים. הדיל שלי שאני מניח אותו היום לא פתוח למשא ומתן. זה "Take it or leave it" הדיל שאני מניח כאן היום, הוא הבטחה גדולה לעתיד של הישראלים, של הפלסטינים, של המזרח התיכון שבע העימותים ושל העולם כולו. הגיע זמן שנתקדם קדימה למען הדורות הבאים.

למנהיגי ישראל ופלסטיין : אני נותן לכם חודש, חודש בדיוק, עד ה-1 בפברואר 2021, להחזיר תשובה. אני מצפה מהמנהיגים הנכבדים לתשובה אחת בלבד :

'כן, אדוני הנשיא, אנחנו איתך'. אתם מכירים אותי ויודעים שאני מבין בעסקים, אני לא מתכוון לכפות הסכם על שני הצדדים, כפי שאמרתי בעבר- 'מדינה אחת, שתי מדינות, מה שתחליטו'. אני שמתי על השולחן את מה שנראה לי כפתרון נכון והגון, ריאליסטי ופרגמטי, שניתן להתקדם איתו לעבר עתיד טוב וחדש עבור שני העמים. אם מישו מהמנהיגים או שניהם יחד יחליטו לדחות את ההזדמנות ההיסטורית הזאת- יהיה לזה מחיר, ומחיר כבד וכואב, זו כמובן זכותם, כמנהיגי העם שלהם, והם יצטרכו לחיות עם ההשלכות של מעשיהם. אף אחד לא יכריח את ארה"ב- בטח לא את הממשל שלי- להמשיך ולממן את הסכסוך הזה. אני מודיע כי צד שיסרב לקבל את המתווה, מוותר על הסיוע האמריקני ועל תמיכה מדינית ופוליטית.

מאידך, הסכמה למתווה תיצור עבור שני הצדדים הזדמנויות רבות, ארצות הברית תכנס מיד למשא ומתן עם הפלסטינים על הסכם סיוע אזרחי ותערוב להשקעות של הבנק העולמי, להסכם השקעות חדש שיאפשר להם לבנות את התשתיות הלאומיות שלהם מחדש. הגיע הזמן שנתקדם. אין סיבה שבעזה ובגדה המערבית לא תהיה רווחה כלכלית, זה מגיע לעם הפלסטיני אחרי שנים של סבל. אני מודע לאכזבה שהיתה ברשות הפלסטינית לפני שנה כשהצגתי את "הסכם המאה". אני פונה מכאן לאבו מאזן הנשיא המכובד של הרשות הפלסטינית, בוא לושינגטון, ביחד נעשה היסטוריה, הגיע הזמן שנתקדם לעבר עתיד טוב יותר לעם הפלסטיני.

ארצות הברית תערוב לביטחונה של ישראל כפי שעשתה עד היום. מתווה הנשיא כולל סידורי ביטחון חסרי תקדים, שימנעו טרור וישפרו את מצב הביטחון של ישראל. אני מציע שדרוג של היחסים בין ישראל לארה"ב לדרגה של שותפות אסטרטגית, וגם הסכם בטחון אזורי חדש בשיתוף ידידנו הסעודים, המצרים, הירדנים ומדינות המפרץ. זה רעיון חדש לגמרי, דבר פנטסטי, שאף נשיא לפני לא העז להציע- קואליציה אמריקנית- ערבית וישראלית נגד איראן, נגד דאע"ש והג'יהאד האיסלמי באשר הוא. בנוסף, המתווה הזה יפתח לכלכלה הישראלית את כל השווקים של המזרח התיכון ושל המדינות המוסלמיות באסיה.

אני יודע שהמתווה הזה לא פשוט לשני הצדדים, אבל אני אומר היום לעם הפלסטיני ולעם הישראלי וכמובן למנהיגים, מספיק עם שפיכות הדמים הגיע הזמן להתקדם.

צד שיסכים ירוויח בגדול - צד שיסרב, יפסיד בגדול.

בסיכומי של דבר אני רוצה להסביר מה עומד להתרחש עכשיו. ארה"ב העבירה לשני הצדדים את העקרונות של המתווה. זה לא מתווה פשוט, עבדנו עליו "לילות כימים".

את פרטי המתווה פרסמנו לפני שנה בדיוק. במרוצת הזמן שעבר ובעזרת המנהיגים הנכבדים של רוסיה, בריטניה, צרפת ומנהיגי מצרים, סעודיה, ירדן מרוקו וחברים נוספים. **ביצענו מספר התאמות ותיקונים בתוכנית המקורית.** אנחנו רוצים להקל על הצדדים, ולאפשר להם ללמוד את המתווה.

המשא ומתן שאנחנו מציעים יתנהל בשני ערוצים מקבילים- ערוץ טרילטרלי ארה"ב-ישראל-רשות פלסטינית, וערוץ מולטילטרלי, בהשתתפות כל מדינות האזור ובהובלה

של סעודיה ומצרים לדון בסוגיות דחופות על סדר היום. אני הזמנתי גם את רוסיה, סין, האיחוד האירופי והאו"ם לקחת חלק במסלול הזה, ומבטיחים לעדכן אותם בהתפתחויות בערוץ הטרילטרלי. אנחנו מקציבים לעצמנו בדיוק שנה אחת, 12 חודשים, כדי להגיע להסכם.

כפי שאמרתי, **בעוד חודש בדיוק אנחנו ניפגש כאן בבית הלבן ונפתח רשמית את המשא ומתן**. אני פונה מכאן למנהיגים של ישראל והעם הפלסטיני: אל תחמיצו את ההזדמנות ההיסטורית. למנהיגי העולם אני אומר, הביעו תמיכה פומבית ותסייעו למהלך, אני רואה בכך שותפים. ואני פונה גם ישירות לשני העמים, שסבלו וסובלים כל כך הרבה מהסכסוך הזה, הסכסוך הזה עלה לכם יותר מדי, הגיע הזמן לסיים אותו. אני וארצות הברית כאן, כדי לעזור לכם לעשות את זה. כולי תקווה ואמונה שנצליח. תודה רבה.

יום פתיחת הסימולציה הוא תאריך 31.1.2021 יום ג' - הטקס בבית הלבן אליו הוזמנו המנהיגים הוא יום ד' ונקבע לשעה 1100 בבוקר מזה כחודש ימים מתנהלים שיחות ומגיעים קדחתניים בין כל הגורמים.

31.1.21=11.02.20

01.02.21=12.02.20- היום השני של הסימולציה שעה 1100 טקס השקת מתווה המאה המעודכן.

שבועיים לאחר נאום הנשיא טראמפ פרסם הניו יורק טיימס חלקים מרכזיים מתוך המתווה האמריקני, ובכלל זה תיקונים והבהרות לתוכנית שהוצגה בינואר 2020. **הממשל האמריקאי לא הכחיש ולא אישר את הפרסום.**

- **גבולות-** תוקם מדינה פלסטינית על בסיס רצועת עזה ושטחי יהודה ושומרון שתזכה להכרה מצד ארה"ב, מועצת הביטחון, ועצרת האו"ם. גם ישראל תכיר בה. גודל השטח של המדינה הפלסטינית יהיה בין 70%-ל-80% ובכלל זה פתרונות חילופי שטחים ידונו במו"מ. בקעת הירדן תהיה בריבונות ישראלית.
- **הכרה הדדית-** אש"ף יכיר בישראל כמדינת-הלאום היהודית המממשת את עקרון ההגדרה העצמית של העם היהודי, ומדינת ישראל תכיר במדינה הפלסטינית כמדינת-הלאום הפלסטינית המממשת את זכות ההגדרה העצמית של העם הפלסטיני, ובכלל זה הכרזה על סיום הסכסוך וקץ התביעות ההדדיות
- **הקמת המדינה הפלסטינית** – מנגנון אמריקני הוא שיקבע האם הרשות הפלסטינית עומדת בהתחייבויות שלה טרם הקמת המדינה. למנגנון תהיה ועדה מייעצת של הקוורטט. למדינה הפלסטינית יהיה מותר לקיים הסכמים ובריתות עם מדינות וארגונים, בכפוף לעקרונות המשפט הבין לאומי.

- **ירושלים** - ירושלים המערבית תהיה בירת ישראל, וירושלים המזרחית בירת פלסטין. בעיר העתיקה ובהר הבית יכון משטר מיוחד, במעורבות סעודיה, ירדן, מרוקו, הוותיקן והאוי"ם. ישמר מעמדה המיוחד של ירדן בהר הבית, המקומות הקדושים לכל דת ינוהלו על ידה. הסדרים פרטניים ייקבעו במו"מ.
- **פליטים** - פליטים פלסטיניים יורשו לחזור למדינת פלסטין ללא הגבלה, בכפוף למדיניות המדינה הפלסטינית. ישראל תתיר התיישבות מחדש בשטחה למספר מסוים של פליטים, בעיקר על בסיס איחודי משפחות. מדינות ערב יקימו קרן פיצויים מיוחדת לשיקום הפליטים בפלסטין, ואלו מתוכם שיבחרו להישאר במקום מושבם הנוכחי (לבנון, סוריה, ירדן, ועוד) יקבלו זכויות אזרחיות מלאות ופיצויים. תוקם קרן מיוחדת לפיצוי היהודים שגורשו ממדינות ערב.
- **סידורי ביטחון** - המדינה הפלסטינית תהיה מפורזת וייקבעו סידורי ביטחון מיוחדים למשך כ-75 שנה. הפלסטינים יהיו אחראים לפירוז עזה מנשק והתארגנות ביטחונית תחת עקרון "one gun". כוחות צה"ל יהיו אחראיים על מניעת טרור כנגד ישראל, וכוחות פלסטיניים על שמירת ביטחון במדינה הפלסטינית. גם כוחות אמריקניים ובינ"ל ימלאו תפקיד אקטיבי בגבולות. הסדרים פרטניים ייקבעו במו"מ שבו יקחו חלק לצד ארה"ב, ישראל ופלסטין, וכן מצרים, ירדן, סעודיה ואוי"ם.
- **בטחון אזורי, מאבק באיראן ובטרור** - ארה"ב תוביל ועידת בטחון אזורית למז"ת, שתתכנס בווינגטון ב-11 בספטמבר 2020. הוועידה תהיה פתיחת מו"מ להסדר בטחון אזורי חדש במזרח התיכון כנגד האיום האיראני ואיומי הטרור. לוועידה יזומנו כל מדינות המזרח התיכון, למעט איראן, כל החברות הקבועות במועבי"ט, האיחוד האירופי, וכן הודו, פקיסטן, אינדונזיה ומלזיה.
- **התנחלויות** - עתיד ההתנחלויות ייקבע במשא ומתן, בכפוף לעקרונות הבאים-
 - ייעשה ניסיון להקטין ככל האפשר את מספר המתיישבים והישובים שיפוגו ממקומם הנוכחי.
 - תהיה זיקה בין כמות המתנחלים שיורשו להישאר במדינה הפלסטינית, לבין כמות הפליטים שיורשו לשוב לשטח ישראל.
 - תישמר מקסימום רציפות טריטוריאלית של ישראל ומדינת פלסטין.
 - מדינת פלסטין תהיה בעלת כושר-קיום כלכלי וחקלאי.
 - כלכלה ותשתיות-
- ישראל ופלסטין ינהלו מו"מ על הסכם אזור סחר חופשי. ארה"ב ופלסטין ינהלו מו"מ על הסכם אזור סחר חופשי חדש.

- ארה"ב, מדינות ערב וכן- בכפוף להסכמתן- גם האיחוד האירופאי וסין, יקימו קרן השקעות רב-לאומית ייעודית לתשתיות בפלסטין, בדגש על רצועת עזה.
 - לפלסטין יהיו נמל עצמאי בעזה, ושדה תעופה עצמאי אחד לפחות. ארה"ב תקים קונסורציום ייעודי להקמת המעבר היבשתי בין עזה לאיו"ש, תוך בחינת האופציה של מינהרה או מעבר עילי. המעבר יהיה בניהול בינ"ל למשך 25 שנה.
 - ישראל תתיר לפלסטין לפתח את מאגר הגז "עזה מארין" באופן מיידי.
- **גבולות הקבע של פלסטין- המו"מ על גבולות הקבע יתבסס על העקרונות הבאים-**
 - רציפות טריטוריאלית וקיימות (Viability) של המדינה הפלסטינית.
 - גבולות בני- הגנה לישראל ופלסטין.
 - הבטחת חסימה מוחלטת של טרור חוצה- גבולות מכל סוג שהוא, כולל מינהרות, מרגמות, רקטות וטילים, וכן הברחות אמל"ח, פעילי טרור, חומרי גלם לטרור וכספי טרור.
 - בנוסף לחילופי שטחים בין ישראל ופלסטין, בדיקת האפשרויות לחילופי שטחים משולשים ומרובעים עם מצרים, סעודיה וירדן.
 - **יישום היוזמה הסעודית-ערבית- סעודיה תקרא לכל מדינות ערב והאסלאם לכוון בהדרגה יחסים עם ישראל, בכפוף להתקדמות המו"מ. צעדים ראשונים יבוצעו מיד-**
 - מטוסים ישראליים, ומטוסים זרים הממריאים מישראל, יורשו לטוס במרחב האווירי של סעודיה.
 - סעודיה תנפיק כמה מאות ויזות לאנשי עסקים ישראליים, ותיכנס למשא ומתן עם ישראל על כניסות תיירים.
 - משחק ידידות בין נבחרות הכדורגל של ישראל וסעודיה ייערך בקרוב, במקום שיוסכם בין שני הצדדים.
 - איחוד האמירויות, דובאי וקטאר ינקטו בצעדים זהים לאלו של סעודיה. בחריין תבחן הליכה בעקבותיהן.
 - עומאן תפתח בישראל שגרירות וישראל תפתח שגרירות במסקט.
 - **אשרור ההסכם על ידי הצדדים- לאחר שייחתם ההסכם, כאמור בתוך שנה לכל היותר, הוא יובא לאשרור במוסדות הרשמיים ע"י כל אחד מן הצדדים, על פי חוקיו הוא ואח"כ יאושר במועצת הביטחון ובעצרת הכללית.**
- בזירה הבינ"ל תגובות חיוביות רבות למהלך האמריקני. סין ורוסיה הודיעו על תמיכתן העקרונית ביוזמה, ומצפות לשמוע פרטים נוספים. טראמפ שיגר את מזכיר המדינה פומפאו לבייג'ינג ולמוסקבה ביחד עם ג'ארד קושנר להבהרת מטרות היוזמה ולגיוס תמיכתן.

גם האיחוד האירופי, וכן גרמניה, צרפת, בריטניה, איטליה, ספרד, הביעו תמיכה ביוזמה, אם כי הבהירו כי ימתינו לשמוע את פרטיה באופן רשמי בטרם יגבשו את עמדותיהן המלאות.

בעולם הערבי-סעודיה, מצרים, ירדן, מאע"ם הביעו תמיכה. גם מרוקו ותוניסיה.

בעולם המוסלמי-אינדונזיה, מלזיה, בירכו על היוזמה והביעו תמיכה פומבית בקיומו של התהליך.

איראן הביעה התנגדות מוחלטת להסכם וטענה כי תדאג לעם הפלסטיני כי מדינות ערב בגדו בו.

טורקיה הביעה אי שביעות רצון מאופן הצגת המתווה על ידי הנשיא טראמפ, והודיעה כי יתנגד לכל יוזמה שתקפח את זכויותיהם ההיסטוריות של הפלסטינים על אדמתם'.

הצדדים עצמם שומרים לפי שעה על שתיקה. ראש ממשלת ישראל והנשיא אבו מאזן הודיעו כי הם בוחנים את הפרטים ונמנעו מכל תגובה רשמית.

תנועת החמאס הודיעה כי היא שוקלת את צעדיה.

האופוזיציה בישראל משמאל הביעה תמיכה ביוזמה, קראה לראש הממשלה לא להחמיץ את ההזדמנות ההיסטורית. בקרב סיעות הקואליציה "הליכוד" ו"כחול לבן" ניכרים מתחים קשים מהאגפים הימניים במפלגה. מנהיג "ישראל ביתנו" שומר על שתיקה. סיעות הימין באופוזיציה קוראות לציבור בישיע לצאת ולהפגין נגד היוזמה.

הג'יהאד האיסלמי הפלסטיני הודיע כי יתנגד בכל הדרכים העומדות לרשותו. מנהיג חיזבאללה הודיע בנאום ששודר בעצרת בביירות כי ארה"ב אינה מתוודת הוגן והיא מנסה לכפות את רצונה על הפלסטינים בעזרת מדינות ערב שבגדו באחיהם הפלסטינים, וקרא להמונים לצאת ולהפגין נגד המדינות.